

Transferové ceny optikou daňové správy

Transferové ceny se v posledních letech dostávají čím dál tím více do popředí zájmu orgánů daňové správy, a to již i na úrovni běžných kontrolních oddělení finančních úřadů, nevyjímaje ani úřady v menších městech.

Legislativní rámec

Transferové ceny se dotýkají všech společností, které jsou kapitálově či jinak spojené se zahraničním nebo tuzemským subjektem či skupinou podniků (je potřeba zdůraznit, že nejen členů velkých nadnárodních korporací, ale i např. českého s.r.o. vlastněného jednou českou FO) a zároveň mezi nimi probíhají transakce, jejichž předmětem je např. zboží, IT a manažerské služby, úroky z půjček od spojených osob, licenční poplatky či další druhy služeb.

Legislativní vymezení můžeme nalézt jak v tuzemském právním předpisu, kterým je ust. § 23 odst. 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v platném znění, tak i v zahraničních předpisech, k nimž patří zejména smlouvy o zamezení dvojího zdanění. Jako detailnější výklad k těmto právním normám pak slouží Směrnice OECD o převodních cenách pro nadnárodní podniky a daňové správy.

Daňové kontroly na transferové ceny v praxi

V České republice se první zmínka o daňových kontrolách v oblasti transferových cen datuje do první poloviny minulého desetiletí, kdy se jimi začali zabývat pracovníci daňové správy při svých kontrolách, čímž vzbudili zájem o převodní ceny u majitelů, manažerů a finančních ředitelů firem, u kterých takto zaměřené kontroly proběhly. S postupem doby a získáváním zkušeností kontrolních pracovníků v této oblasti, se zvyšovala četnost a hodnota nálezů v průběhu daňových kontrol, přičemž řada kontrol nebyla primárně zaměřena na oblast převodních cen. Mělo na to určitě vliv i zavedení systému vzdělávání pracovníků daňové správy a vzájemné předávání zkušeností během workshopů, a rovněž jejich účast na zahraničních akcích zaměřených na oblast převodních cen a výměna zkušeností s daňovými správami zemí sousedícími s Českou republikou.

Probíhající kontroly zaměřené na oblast převodních cen odhalily malou připravenost podnikatelských subjektů na tyto kontroly a značné nedostatky v dokumentech požadovaných v jejich souvislosti. Situace se v některých ohledech již v současnosti zlepšila, ale stále se ještě nedá říci, že jsou české podnikatelské subjekty odpovídajícím způsobem připraveny na kontrolu převodních cen z hlediska dokumentace prokazující nastavení cen na úrovni obvyklé na trhu. V té souvislosti zpracovalo Ministerstvo financí ČR pokyn D-332 zabývající se uplatňováním mezinárodních standardů při zdaňování transakcí mezi sdruženými podniky a pokyn D-334, který uvádí, jakou podobu a rozsah by měla mít dokumentace zobrazující způsob tvorby cen mezi spojenými osobami. Tyto dokumenty nejsou sice právně závazné, ale doporučení v nich obsažená vychází z konceptu evropské dokumentace k převodním cenám (EU Transfer Pricing Documentation), což je mezinárodně uznávaný dokument v daňových jurisdikcích zemí EU.

Samotnou kontrolou převodních cen se v minulosti zabývala především specializovaná kontrolní oddělení, která jsou součástí finančních úřadů v sídlech krajských měst, ostatní finanční úřady se jí zabývaly v menší míře.

Současné trendy v kontrole transferových cen

V posledních letech se však již situace výrazně změnila a kontrolami převodních cen se zabývají všechny finanční úřady. Od roku 2012 dojde navíc k další změně ve struktuře daňové správy, kdy na základě novely zákona o územních finančních orgánech vznikne Specializovaný finanční úřad s celostátní působností, který se bude zabývat kontrolní činností vybraných subjektů, mezi které patří banky, pojišťovny, společnosti přesahující obrát 2 mld. Kč a rovněž společnosti, které realizují obchodní transakce se spřízněnými osobami.

Z důvodu kompletní reorganizace daňové správy je dále schvalován zákon o Finanční správě ČR, který by měl nahradit stávající zákon o územních finančních orgánech. Tento zákon již prošel prvním čtením v Poslanecké sněmovně a uvažuje se o jeho platnosti počínaje 1.1.2012. Dle určitých signálů se však tento termín nestihne a pravděpodobně se tohoto zákona dočkáme až s platností od 1.1.2013. Tento posun však nic nemění na faktu, že Specializovaný finanční úřad by měl vzniknout již k 1.1.2012.

Tomuto trendu odpovídají i údaje ze statistik daňové správy, stejně tak jako průzkumy mínění mezi samotnými daňovými subjekty, kdy stále více z nich uvádí, že u nich daňová kontrola zaměřená na oblast převodních cen proběhla či probíhá. Důvodem většího počtu kontrol je rovněž vzrůstající počet společností se zahraniční majetkovou účastí a poznatky z již provedených kontrol, kdy byla zjištěna nesprávně stanovená daňová povinnost. K hlavním nedostatkům patří chybějící dokumentace, neodůvodněné rozdíly v cenách mezi spřízněnými a nezávislymi odběrateli, neprokázané poskytnutí marketingové, poradenské či manažerské služby v rámci skupiny nebo platby ve formě licenčních poplatků u produktu, který je součástí obchodního majetku a nemůže se tudíž jednat o poskytnutí práva na užití (tzv. test podstaty služby).

Při výběru daňových subjektů ke kontrole převodních cen vychází správci daně z nejrůznějších zdrojů. Přednostně k nim patří údaje uvedené v daňovém přiznání a jeho přílohách (příloha k účetní závěrce, zpráva o vztazích), pak informace z externích zdrojů, k nimž patří obchodní rejstřík, sbírka listin či výroční zpráva. Daňová kontrola však může být zahájena i po provedeném místním šetření či na základě mezinárodní výměny informací, kterou správce daně obdrží ze zahraničí. Posledně jmenované je využíváno jak formou dožádání do zahraničí, tak formou spontánně poskytnuté informace ze strany zahraniční daňové správy, a to i v průběhu daňové kontroly pro účely ověřování údajů sdělených daňovým subjektem.

Závěr

Zájem pracovníků daňové správy o oblast transferových cen má i bude mít rostoucí tendenci, protože se jedná o oblast, kde dochází k poměrně významným daňovým únikům, přičemž připravenost podnikatelských subjektů na kontrolu transferových cen má ještě své nedostatky, což nahrává snadnějšímu odhalení nesprávného postupu při stanovení cen transakcí probíhajících mezi spřízněnými osobami.

Povinná dokumentace k transakcím se spojenými osobami není dosud ukotvena v českém daňovém právu, na rozdíl od okolních států, kdy např. v Německu, na Slovensku, v Polsku a v Maďarsku je dokumentace ze zákona povinná již řadu let. Její implementace do českého práva by přinesla větší

jistotu a jednoznačný přístup k této problematice nejen pro správce daně, ale především pak pro daňové poplatníky.

V případě spolupráce s poradenskými společnostmi zaměřenými na oblast transferových cen mohou daňoví poplatníci dosáhnout větší daňové právní jistoty, nechat si prověřit systém nastavení cen ve spřízněných transakcích, příp. si nechat vypracovat dokumentaci způsobu tvorby cen v takovýchto transakcích a vyhnout s tím značnému daňovému riziku, které může obnášet nejen možný doměrek daně, ale i souvisejících daňových sankcí (penále, úroky z prodlení).

Petr Foldyna

Daňový konzultant NSG Morison,
bývalý pracovník daňové správy

Odborná konference:

Transferové ceny - jak to dělat správně

Jak nastavit cestu převodních cen ve Vaší skupině?

Okruhy programu:

Současný postoj daňové správy
Transferové ceny v praxi z pohledu daňového odborníka
Právní regulace vnitroskupinových transakcí v ČR

Panelová diskuse

Vystoupí například:

Zástupci daňové správy a Ministerstva financí ČR
Daniel Szmaragowski / senior manažer, daňové poradenství / KPMG Česká republika
Miroslav Švenda / advokát a společník / Vyroubal Krajhanzl Školout, advokátní kancelář
Petr Tomeš / manažer odd. mezinárodního zdaňování / NSG Morison

hotel Park Inn, Ostrava
1. listopad 2011
9:00 - 13:00 hod.

Partneři:

KPMG

Výroba | Ingénierství | Služby

MKS

NSG Morison

Mediální partneři:

ekonom

Více informací a registrace na www.konference.ihned.cz

Economia, a. s. - Divize konferencí a seminářů, tel. 233 071 431

economia
KONFERENCE